

Z právní praxe.

Přehled judikatury nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

I. Občanské právo.

Je-li manželství stran již hluboce rozvráceno a na tomto stavu jest spoluvinen též manžel, nemůže se domáhati na manželce, aby se vrátila do manželského společenství. (Rozh. ze dne 29. listopadu 1939, Rv I 1009/39.)

V prohlášení manželky ve smíru, týkajícím se jejich nároků na výživné, že si na živobytí vydělá sama, nelze beze všeho spatřovati vzdání se výživného. (Rozh. ze dne 18. října 1939, Rv I 1020/39.)

Vyživovací povinnost nemanželského otce k nemanželskému dítěti trvá dále, pokud se týče obživne, není-li dítě pro duševní nemoc samo s to, aby využilo svých pracovních schopností k vlastní obživě. — Pokud nelze mluvit o způsobilosti dítěte k samostatné výživě. (Rozh. ze dne 18. října 1939, Rv II 332/39.)

Při převodu podniku jako věci hromadné není třeba odevzdání jednotlivých věcí, nýbrž stačí odevzdání znamením podle § 427 o. z. — K převodu podniku stačí i převod části podniku (bez aktiv a pasiv), může-li nabyvatel vyvinouti podstatně tutéž hospodářskou činnost jako předchůdce a převodce se vzdá možnosti využítkovati postavení, jaké měl jako dřívější majitel podniku. — Odevzdání podniku je dovršeno tím, že převodce uvede nabyvatele v možnost dále provozovati podnik a nabyvatel jej provozuje. — Právo známkové a vzorkové lpí na podniku. Známku nelze oddělití projevem vůle od podniku. — Převodem podniku s firmou a zápisem přechodu práva znamenati firmu do obchodního rejstříku, přechází i právo nakládati se šekovým účtem této firmy, pokud to nebylo dohodou vyloučeno. — Právo nakládati s pohledávkou, složenou na šekovém účtě lze vykonati vždy jen jednotně co do celé pohledávky. (Rozh. ze dne 22. listopadu 1939, Rv I 306/39.)

Do pozemkových knih nelze zapsati právo bezplatného používání převozu přes řeku jako služebnost (§ 482 obč. zák.). — Je-li v knihovní žádosti právo, které se má zapsati, označeno pouze slovy „bezplatné používání převozu“, není jeho obsah a rozsah určen způsobem, stanoveným v §§ 5, 12 knih. zák. (Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, R I 550/39.)

Osobní služebnost bytu nezanikla tím, že oprávněný z ní nabyt spoluvlastnického práva k domu, v němž ona služebnost byla pro něho zřízena. (Rozh. ze dne 20. října 1939, Rv I 974/39.)

Omezená schopnost jednati a obstarávati vlastní zájmy nemusí býti důsledek chorobné poruchy duševní, nýbrž následkem vyloučení z normálního styku s vnějším světem pro zvláštní tělesnou chorobu od útlého dětství. (Rozh. ze dne 6. října 1939, R II 214/39.)

Jde o úplatnou smlouvu (§ 917 obč. zák.), blížící se svou povahou narovnání (§ 1380 obč. zák.), zavázal-li se kominický mistr vedle jiných osob, provozujících kominickou živnost, platiti vdově po kominíku na

dobu jejího života v pravidelných časových obdobích určitou peněžitou částku, a v níž též vdova se svým zákonným zástupcem upravila spolu s ostatními smluvci provoz kominické živnosti ve vymetacích obvodech a v níž se smluvci dohodli, jak budou získávat další práce. — Takováto smlouva není neplatná podle § 879 č. 4 o. z., ani se nepřičí předpisu § 42 živn. řádu, jde-li o smlouvu mezi kominíky, kteří mají své stanoviště v témže obvodu. (Rozh. ze dne 30. listopadu 1939, Rv I 1069/39.)

Zadržovací právo podle § 1101, odst. 2 obč. zák. trvá za předpokladů tam uvedených dále i tehdy, bylo-li o zájemné popsání zažádáno před třídní lhůtou, uvedenou v řečeném zákonném ustanovení. (Rozh. ze dne 11. října 1939, Rv I 384/39.)

Poručenský soud jest oprávněn věcně rozhodovati o návrhu advokáta, aby mu byla podle § 16 (4) adv. ř. poukázána odměna za vynaloženou práci a ztrátu času z peněz, jež získal nezletilec ve sporu, v němž ho jako zástupce chudých zastupoval a jež byly pro nezletilce složeny podlehnuvší stranou do sirotčí pokladny. (Rozh. ze dne 24. října 1939, R II 221/39.)

Smlouva, kterou se smluvci spolčí k provozu diferenčních obchodů na společný zisk a ztrátu, jest platná a neplatí o ní předpisy o hře nebo sázce. (Rozh. ze dne 17. října 1939, Rv I 127/39.)

Postup postihového nároku na zástavní právo, jehož nabytí rukojmí tím, že zaplatil věřiteli jeho pohledávku zajištěnou zástavním právem na dlužníkové nemovitosti (§ 1358 obč. zák.) je přípustný. — Postupník však není oprávněn domáhati se na uspokojeném věřiteli (postoupeném dlužníku) vystavení listiny o převodu zástavního práva přímo na svoje jméno, nýbrž toliko na jméno postupitelovo (rukojmího). (Rozh. ze dne 2. listopadu 1939, Rv II 173/39.)

Advokát, který jménem určité osoby jako majitelky patentu podá proti třetí osobě oznámení pro porušení patentu, musí se před prvním zákrokem postarati o to, aby dostal náležitou plnou moc od osoby, za kterou v trestním řízení má vystoupiti; neučiní-li tak, a nebude-li proto v trestním řízení vysloveno porušení patentu, ručí za škodu tím způsobenou třetí osobě, proti které bylo trestní řízení k jeho návrhu zahájeno. (Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, Rv I 2714/38.)

Manželka, jejíž manželství bylo rozvráceno jejím cizoložstvím a proto rozloučeno, nemůže se domáhati náhrady škody, vzniklé jí ztrátou zaopatření v manželství, na muži, s nímž se cizoložství dopustila. (Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, Rv II 400/39.)

Znalec, jenž provedl odhad nemovitosti v dražebním řízení, neodpovídá, nejde-li o zlý úmysl, za škodu způsobenou povinnému nedostatky znaleckého nálezu o odhadní hodnotě nemovitosti, mohl-li povinný zjednatí nápravu prostředky naznačenými v §§ 28 a 35 odh. ř. (Rozh. ze dne 16. listopadu 1939, Rv I 479/39.)

Jde o přímou škodu, domáhá-li se poškozený náhrady škody, kterou mu způsobil škůdce tím, že nakazil při souloži jeho manželku pohlavní chorobou a tato nákaza byla pak manželkou přenesena i na poškozeného. — Pokud rozhodnutí o žalobním nároku závisí na zjištění odsuzujícího rozsudku trestního soudu, jehož je třeba k náplni skutkové podstaty trestného činu, jest jím civilní soud vázán, třebaš se toto zjištění netýká přímo poškozeného, nýbrž jiné osoby, skrze níž byla odsouzeným škůdcem způsobena poškozenému škoda. (Rozh. ze dne 24. listopadu 1939, Rv I 1204/39.)

Byl-li kočí poškozen koněm, jež znal a opatroval, a konal-li tedy práce, spadající do jeho zaměstnání a nepřesahující jeho schopnosti a síly,

neručí zaměstnavatel za škodu kočímu vzešlou podle §§ 1320 a 1157 o. z. (Rozh. ze dne 19. října 1939, Rv I 355/39.)

Spoluzavinění nájemníka na úrazu utrpěném při sestupování s neosvětlených schodů, stoupl-li na předmět, který na schodech viděl ležeti a nepřidržel-li se zábradlí. — K povinnosti pronajimatele, umožnití nájemníku nerušený a bezpečný výkon jeho nájemního práva, náleží, nebylo-li nic jiného ujednáno, i povinnost k řádnému osvětlení schodiště vedoucího k bytu nájemníkovu. — Pronajimatel ručí nájemníku podle § 1313 a) obč. zák. za zavinění osob, jichž používá k plnění této smluvní povinnosti. Nerozhoduje, proč a kam nájemník po schodech chodí, nýbrž rozhoduje jedině, že používání schodů patří k vymíněnému užívání nájemního předmětu. (Rozh. ze dne 17. října 1939, Rv II 291/39.)

Náhradou povinnému lze uložit v případech §§ 1325, 1326, 1327 a 1329 obč. zák. náhradu škody placením renty v době vynesení rozsudku ještě nesplatné. (Rozh. ze dne 13. října 1939, Rv I 798/39.)

Podnikatel kluziště přejímá přijetím vstupného vůči platicím návštěvníkům smluvní závazek poskytnouti jim příležitost k bezpečnému bruslení a odpovídá i za zavinění svých pomocných sil návštěvníkům podle § 1313 a) obč. zák. — Pokud podnikatel kluziště odpovídá za škodu, která vznikla návštěvníkům pádem, jehož příčinou byl špatný stav ledu. (Rozh. ze dne 28. listopadu 1939, Rv II 340/39.)

Pokud nelze vytykáti vlastníku domu, že zanedbal povinnosti čistiti a posypávati chodník, uložené mu § 14 pol. řádu pro král. město Pelhřimov. (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, Rv I 850/39.)

Ustanovením § 144 a) zák. č. 221/24 ve znění zák. č. 184/28 a vlád. nař. č. 112/34 a č. 143/34 Sb. z. a n. bylo — pokud jde o nositele sociálního pojištění — změněno ustanovení § 1313 a) obč. zák. (Rozh. ze dne 13. října 1939, Rv I 822/39.)

Náhodou ve smyslu § 1311, věta 2 obč. zák. jest i zvláštní chorobná dispozice, pro niž reaguje organismus poškozeného obzvláště silně na tělesné poškození. — Škůdce neodpovídá jen za stav, který bezprostředně následuje po jeho činu, nýbrž i za další stav, který byl oním bezprostředním stavem způsoben. (Rozh. ze dne 17. října 1939, Rv I 283/39.)

Činí-li si na plnění dlužníka nárok jak úřední komisař, dosazený do podniku v sudetoněmeckém území, tak i jeho bývalý majitel, je tu důležitý důvod, aby dlužník složil své plnění k soudu. — Složením k soudu, jež se stalo za splnění zákonných podmínek, nastala soluce. — Dlužníka, jenž si nevyhradil vrácení složeného plnění, nelze žalovati, aby souhlasil s vydáním z deposita. (Rozh. ze dne 22. listopadu 1939, Rv I 757/39.)

Ujedná-li vlastník domu s domovníkem, že výlohy spojené se správou domu budou domovníkovi hraditi přímo nájemníci, jde o změnu ustanovení § 9 zák. č. 82/1920 Sb. z. a n., jež vyzaduje formy písemné (§ 15, věta druhá uved. zák.). Byla-li již smlouva splněna, má nedodržení písemné formy jen ten význam, že jest vyloučena kondice podle § 1432 obč. zák.; mimoto splněním smlouvy zaniká závazek vlastníka domu a domovník není oprávněn požadovati po druhé placení hotových výloh. (Rozh. ze dne 19. října 1939, Rv II 302/39.)

Odvratitelnost podle § 2 starého automobilového zák. rozumí se odvrátitelnost subjektivní. Ani na řidiči auta nelze požadovati více než co přesahuje duševní schopnosti průměrně odborně vyškoleného řidiče. — Pokud nelze řidiči auta přičítati za nepozornost, že nepředvidal, že auto následkem sklonu jízdní dráhy může zachytiti sluneční plachtu rozprostřenou na chodníku před obchodem. (Rozh. ze dne 28. listopadu 1939, Rv I 468/39.)

Podle § 52 zák. o mot. vozidlech odpovídá provozovatel za osoby, které připustil k provozu, bezvýhradně, nikoliv jen za předpokladu § 1315 obč. zák. (Rozh. ze dne 6. prosince 1939, Rv I 618/39.)

Ustanovení § 48, odst. 4 zákona č. 81/1935 Sb. z. a n. je omezeno na případy, kdy není na straně osoby odpovědné z provozu uplatněno zavinění, zavazující k náhradě škody podle předpisů občanskoprávních. — Oprávně-li třetí osoba, poškozená při střetnutí se dvou povinně odpovědných provozů, svůj nárok také o zavinění odpovědných osob (§§ 1295 a násl. obč. zák.), platí pro tyto osoby ustanovení o širší odpovědnosti (§ 51 aut. zák.) a tím i z příslušných předpisů občanského zákona o náhradě škody i ustanovení § 1302 obč. zák. (Rozh. ze dne 28. října 1939, Rv II 359/39.)

Jestliže pojišťovna podle pojišťovacích podmínek neručí v případě, že byl nárok třetí osoby uplatněn po uplynutí tří měsíců po tom, když pojišťovací poměr byl ukončen, jde o časové omezení ručení, při čemž nesejde na tom, že pojistníku nelze přičísti zavinění, že náhradní nárok byl uplatněn po uvedené lhůtě, třebaš pojistná událost nastala v pojistné době. (Rozh. ze dne 16. listopadu 1939, Rv I 3183/38.)

Závisí-li platnost kupní smlouvy o pojištěné nemovitosti na schválení poručenským soudem, nelze účinně vypovědět pojistný poměr (§ 65 zák. o poj. smlouvě č. 501/1917 ř. z.) před řečeným schválením. (Rozh. ze dne 31. října 1939, Rv II 254/39.)

Není nekalou reklamou ve smyslu § 2 zák. proti nekalé soutěži, prodává-li obchodník med, přezkoušený co do pravosti podle vzorků Státním včelařským ústavem, ve sklenicích, jejichž víko přelepil modrými páskami s bílým nápisem: „Záruka pravosti“. Zkouší Státní výzkumný ústav včelařský „S“, „číslo chemického rozboru“ a „matriční číslo spolku včelařského Medokomisia“ a jež opatřil červenými vignetami s trikolorou v barvě červené, modré a bílé s nápisem: „Pravý československý včelí med“, — pokud se týče prodává-li takto zkoušený med v papírových kelímčích s nápisem: „Záruka pravosti. Zkouší Státní výzkumný ústav včelařský“.. — Vedlejšímu intervenientovi (žalované strany) přísluší jen procesuální práva a není proto oprávněn ve sporu ve věci nekalé soutěže navrhnouti, aby zamítavý rozsudek byl uveřejněn, jestliže tento nárok nevznesla žalovaná strana sama. (Rozh. ze dne 11. října 1939, Rv I 917/39.)

Jestliže výrobce limonád a pod., jenž před tím s úspěchem pro sebe vyvolal smírčí řízení podle zákona proti nekalé soutěži, žádá na svých soutěžitelích, aby neplnili své výrobky do lahví určitého tvaru proto, že ony lahve se staly pro plnění jeho výrobky příznačné, nemůže se výrobce takových lahví, i kdyby snad byl jednáním výrobce oněch limonád poškozen, s úspěchem na něm domáhati, nejde-li o případ § 1295 II obč. zák., zjištění, že nemá práva na ony zakazy a že jest povinen se těchto zakazů zdržeti. (Rozh. ze dne 7. listopadu 1939, Rv I 480/38.)

Pro závazek podle § 3 výživ. zák. rozhoduje skutečnost, že třetí osoba poskytuje výživu anebo jiné prostředky, netvrdí-li, že nevěděla o závazku povinného, a nelze-li ze zjištěných skutečností usuzovati, že by při obvyčejné bedlivosti nemohla poznati, že svou podporou maří nebo ztěžuje plnění závazku k výživě. (Rozh. ze dne 11. října 1939, Rv I 959/39.)

Je lhotejno, jak jest v prodejních listinách uvedena prodejní cena stavebního losu a výherního listu. — Platnosti smlouvy o koupi losu nevadí, že jeho cena byla v prodejním listu uvedena na místě nenápadném, které mohlo být snadno přehlédnuto. (Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, Rv I 559/39.)

Vázne-li na nemovitostech podle zákona o stavebním ruchu, případně

podle vládních nařízení o stavebním ruchu ve prospěch státu zákaz zcizení nemovitosti, nestačí k platnosti zcizení všeobecný zásadní souhlas ministerstva sociální péče, nýbrž jest potřebí schválení určité tržové smlouvy, kterou má taková nemovitost býti zcizena. (Rozh. ze dne 22. listopadu 1939, R I 504/39.)

Souhlas okresního úřadu, potřebný podle § 1 vl. nař. čís. 218/38 Sb. z. a n. ke zcizení nemovitosti nedotýká se pro obor soukromého práva smluvní volnosti stran, aniž doplňuje nebo nahrazuje jejich smluvní prohlášení. Třebas nebyl v době rozsudku udělen správními úřady pravoplatně souhlas se zcizením nemovitosti, nelze zamítnouti pro předčasnost žalobu, domáhající se výroku, že kupní smlouva o nemovitosti jest pro případ, že správními úřady bude dán souhlas ve smyslu § 1 vl. nař. čís. 218/1938 Sb. z. a n. po právu a že pro ten případ jest zcizitel povinen svoliti a trpěti, aby bylo vloženo pro nabyvatele vlastnické právo ke koupené nemovitosti. (Rozh. ze dne 30. listopadu 1939, Rv I 872/39.)

Smlouva, kterou komitent přenechává zprostředkování prodeje výhradně určitému zprostředkovateli bez časového omezení, není sama o sobě proti dobrým mravům, může jim však odporovati, jde-li o vázání komitentovo na příliš dlouhou dobu neodpovídající povaze věci. V takovém případě může soud podle okolností jednotlivého případu určití lhůtu, která je přiměřena a po jejímž uplynutí jest smlouvenou výhradnost zprostředkovatelské smlouvy pokládati za uhaslou. (Rozh. ze dne 19. října 1939, Rv I 690/39.)

II. Pracovní právo.

Živnostník, který provádí na stavbě práce na vlastní účet (risiko), je samostatným podnikatelem a nesejde na tom, zda je v přímém smluvním poměru k stavebníku či k staviteli jako jeho subkontrahent. Na tom nic nemění, že živnostníkovu zaměstnanci dával na stavbě příkazy i zaměstnanec stavitelův (stavbyvedoucí), netýkaly-li se takové příkazy materiální stránky díla, nýbrž jen bližšího určení, na kterých místech má býti smlouvené dílo prováděno. (Rozh. ze dne 12. října 1939, Rv I 893/39.)

S pojmenováním „šafář“ je spojen určitý pojem, vyčerpávající rozsah a povahu zaměstnancovy činnosti a jest proto zaměstnanec, který dělal na menším statku za nepřítomnosti zaměstnavatele menší dispoice, prikazoval koně, dozíral na postup ženských prací na poli, pracoval i sám s traktorem, s koňmi nebo i ručně, oprávněn domáhati se vydání služebního vysvědčení v tom smyslu, že byl zaměstnán jako šafář. (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, Rv I 1066/39.)

Závazek akciové společnosti zaniklé fusí k náhradě škody, způsobené zaměstnanci jeho nepřihlášením nebo nesprávným přihlášením k penzijnímu pojištění, přechází na přejímající akciovou společnost. Takový závazek přechází i při převzetí podniku na přejímatele podniku podle § 1409 obč. zák. (Rozh. ze dne 6. prosince 1939 Rv I 434/39.)

Pojištění úrazové je pojištěním ze zákona; vzniká dnem, kdy pojištěnec počal pracovati v podniku nebo v závodě, jenž podléhá úrazovému pojištění dělnickému, nehledíc na to, zda přihláška byla učiněna řádně a včas (§ 1 zák. č. 1/1888 ř. z.). — Nesplnil-li zaměstnavatel přihlašovací povinnost (§ 18, odst. 1 uved. zák.), stíhají ho toliko následky podle § 51 uved. zák. Z porušení této povinnosti nemůže zaměstnanci vůbec škoda vzejíti. (Rozh. ze dne 9. listopadu 1939, Rv I 680/39.)

Výpočet zaměstnancových požitků započítatelných do služného v § 3, odst. 1 zákona čís. 89/1920 Sb. z. a n. je demonstrativní. Za služné podle tohoto ustanovení jest pokládati celý zaměstnancův pracovní výdělek,

jímž jsou veškeré hmotné výhody, jichž se zaměstnanci dostává v důsledku jeho pracovního poměru a které jsou v příčinné souvislosti s existencí tohoto poměru. Požitkem ve smyslu § 3, odst. 1 uved. zákona jsou i dávky, které zaměstnanec dostává při výkonu zaměstnání podléhajícího pensijnímu pojištění přímo od třetích osob. (zpropitné) a na něž smluvní strany braly zřetel při určení výše pracovní odměny. Zaměstnavatel odpovídá za škodu, která vznikla zaměstnanci tím, že v přihlášce k pensijnímu pojištění nebylo uvedeno v údajích o výši zaměstnancova platu i zpropitné, činící smluvenou součást platu. (Rozh. ze dne 25. listopadu 1939, Rv I 2318/38.)

Jsou-li splněny předpoklady § 246, odst. 1 zák. č. 221/1924 ve znění vl. nař. č. 112/1934 Sb. z. a n., je nemocenská pojišťovna oprávněna žádati v mezích tohoto předpisu na třetí osobě náhradu nemocenského (§ 95, odst. 1 č. 2 uved. zák.), byť i zaměstnanec obdržel od zaměstnavatele za tutéž dobu úplný plat podle § 19 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 5. prosince 1939, Rv I 402/39.)

Opírá-li nemocenská pojišťovna svůj nárok na zaplacení pojistného za zaměstnance proti dědici zaměstnavatele, který byl povinen zaměstnance k nemocenskému a starobnímu pojištění přihlásiti a pojistné platiti, o to, že se dědic přihlásil k pozůstalosti bezvýjimečně ze závěti a, že z tohoto důvodu ručí za dluh zůstavitele (§ 801 obč. zák.), je pro tento spor přípustný pořad práva. (Rozh. ze dne 5. října 1939, Rv I 439/39.)

Není zapotřebí, aby pojištěnci, mají-li míti po dovršení věku a čekací doby podle § 20, odst. 1 zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. nárok na důchod podle toho předpisu, se vzdali svého zaměstnání, podléhajícího pojistné povinnosti. (Rozh. ze dne 6. října 1939, Rv I 222/39.)

Zaměstnavatel neodpovídá podle § 1157 obč. zák. za škodu vzniklou zaměstnanci úrazem na stroji, třebaž zvláště nezajistil jeho kola, nemohli-li při odborném zacházení se strojem k úrazu dojíti a zaměstnavatel ani nemohl ani nemusil neodbornost osoby se strojem pracující předvídati. — Zaměstnanec (kolář), který dobrovolně nabídl zaměstnanci jiného odboru (kováři) pomoc při práci, ač k ní neměl odborné znalosti, zavinil sám svůj úraz. (Rozh. ze dne 5. října 1939, Rv I 235/38.)

Má-li zaměstnancův služební poměr trvati jen tak dlouho, dokud nebude konečně rozhodnuto o konečném a řádném obsazení místa kancelářského úředníka, na něž byl vypsán konkurs, jde o služební poměr objektivně časově ohraničený, provázený smluvní jistotou, že se skončí, jakmile se dostaví časová událost, po níž se zaměstnanec zavázal okamžitě ze služeb zaměstnavatele vystoupiti. — Byl-li služební poměr sjednán na určitý čas (§ 30, odst. 1 zákona) a nepřichází-li podle přednesu stran v úvahu jiný způsob zrušení pracovního poměru, zejména předčasné propuštění zaměstnance z důležitých důvodů (§ 34 zákona), není odůvodněna výpověď zaměstnance podle § 1, odst. 1 a 2, lit a) zákona. (Rozh. ze dne 24. listopadu 1939, Rv I 1026/39.)

Pro platnost výpovědi služebního poměru zaměstnavatelem, jímž je spolek, je rozhodující, aby usnesení, jež je podkladem výpovědního projevu, se stalo statutárním orgánem spolku; sdělení výpovědi se může státi, nebyla-li pro ně ujednána písemná forma, buď ústně nebo písemně i v jiné formě, než je předepsáno stanovami. (Rozh. ze dne 24. listopadu 1939, Rv I 985/39.)

Stávka není, trvá-li stávkující zaměstnanec na služební smlouvě, podle níž byl povinen konati zaměstnavateli umluvené služby a práce, zákoným důvodem pro odírání služební povinnosti zaměstnancem. — Účastí zaměstnancovo, jehož služební poměr se řídí předpisy zákona č. 154/1934

Sb. z. a n., na stavce dělnictva není omluvena jeho nepřítomnost v závodě zaměstnavatelově; tato účast je důležitým důvodem k předčasnému propuštění z pracovního poměru podle § 34, č. 4 tohoto zákona. — Zaměstnavatel propouští zaměstnance předčasně ze služby, nemusí mu oznámiti propouštěcí důvod; stačí, že se tento důvod prokáže teprve na soude ve sporu. (Rozh. ze dne 16. listopadu 1939, Rv I 267/39.)

Soustavné opoždění docházení do práce je důležitým důvodem podle § 34 č. 4 zák. 154/1934 Sb. z. a n., pro který je zaměstnavatel oprávněn zaměstnance předčasně propustit. — Okolnost, že zaměstnavatel neoznámil zaměstnanci ve lhůtě podle § 35, odst. 1 uved. zák. tento propouštěcí důvod, nemá na oprávněnost zrušení služebního poměru vlivu. (Rozh. ze dne 12. října 1939, Rv I 983/39.)

Třebas byl zaměstnanec spolku propuštěn z pracovního poměru bez výpovědi jiným spolkovým orgánem, nežli tím, který byl k propuštění podle stanov povolán, je propuštění přece platné, bylo-li k tomu příslušným orgánem spolku dodatečně schváleno. — Pro otázku, zda zaměstnanci propuštěnému z důležitých důvodů náleží peněžní nároky (remunerace) ještě z doby před zrušením pracovního poměru, není rozhodující, zda pracovní poměr byl pak platně zrušen čili nic. (Rozh. ze dne 30. září 1939, Rv I 640/39.)

Výpověď, daná presidiem krajského soudu kancelářskému pomocníku, není rozhodnutím správního úřadu o nároku soukromoprávním, nýbrž jen projevem jedné smluvní strany (zaměstnavatele) vůči druhé smluvní straně (zaměstnanci) v soukromoprávním poměru služebním (§ 9 nař. č. 113/1926 Sb. z. a n.). — Nejde proto ve sporu, v němž se vypověděný kancelářský pomocník domáhá zjištění neplatnosti dané výpovědi, dalšího trvání služebního poměru a vyplácení zadržného platu, o žalobu podle § 105, ústavní listiny a § 1, odst. 1 zák. č. 217/1925 Sb. z. a n. a neplatí ani pro podání této žaloby devadesátidenní propadná lhůta (§ 2, odst. 1 tohoto zákona). (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, Rv II 236/39.)

Pro včasnost žaloby podle § 37 stanov fondu pro invalidní a starobní pojištění zaměstnanců státních drah je rozhodující jen to, že výměr obsahující rozhodnutí o přihlášce o dávku (o stížnosti) byl zaměstnanci dodán a kdy mu byl dodán; na způsobu doručení výměru nesejde. (Rozh. ze dne 1. června 1939, Rv I 254/39.)

Hromadná smlouva pracovní mezi Gremiem pražského obchodnictva a Pomocnickou hromadou příslušníků Gremia pražského obchodnictva. — Třebas hromadná smlouva pracovní obsahuje poučení o „odvolání“ z rozhodčího výroku k řádnému soudu ve 14denní lhůtě, ač lze podat jen žalobu o neúčinnost rozhodčího výroku, a to ve lhůtě 3 měsíců (§ 596, odst. 2 c. ř. s.), není toto právní poučení důvodem neúčinnosti rozhodčího nálezu podle § 595 č. 6 c. ř. s. — Donucovacími předpisy právními ve smyslu § 595, č. 6 jsou jen předpisy práva hmotného (§ 587, odst. 1 druhé věta c. ř. s.). — Gremium pražského obchodnictva je oprávněno sjednávat s Pomocnickou hromadou hromadnou smlouvu, závaznou pro členy smluvních stran a není třeba, aby se členové účastnili jednání o ní nebo dali smluvním stranám plnou moc k jejímu uzavření a k ní přistoupili. (Rozh. ze dne 6. prosince 1939, Rv I 912/39.)

Ujednaly-li odborové organizace zaměstnanecké poté, kdy sjednaly za zaměstnance hromadnou smlouvu pracovní, se zaměstnavatelem pro určité obory nižší mzdy, vztahuje se toto ujednání i na jednotlivou pracovní smlouvu, která je pro zaměstnance příznivější a nesejde na tom, že ujednání o snížení mezd se stalo již před účinností vl. nař. 141/37 Sb. z. a n. (srov. § 5 vl. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n.). Podle § 4 vl. nař. č. 89/1935 Sb. z. a

n. stačí s o u h l a s zaměstnaneckých organizací s nižší mzdou a není třeba sjednávat novou kolektivní smlouvu. (Rozh. ze dne 30. listopadu 1939, Rv I 1063/39.)

Služební požitky a právní nároky zaměstnanců veřejnoprávních korporací, tedy i obcí, nesmějí sice přesahovati míru jednotlivých druhů platových a služebních práv a nároků státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie a stejných služebních a rodinných poměrů, nemusí ji však d o s a h o v a t i. (Rozh. ze dne 1. prosince 1939, Rv I 135/39.)

III. Obchodní a směnečné právo.

Je-li podle stanov akciové společnosti k zcizení jejích akcií, znějících na jméno potřebí svolení společnosti, není smlouva o zcizení bez tohoto svolení právně účinná, a to nejen v poměru k akciové společnosti, nýbrž i mezi smluvníky. Nesejde na tom, že zcizitel akcií není již akcionář sám, nýbrž třetí osoba, již je akcionář prodal (bez souhlasu akciové společnosti). Mělo-li se prohlášením akcionáře dostati držitelu akcií práv z akcií, jež by nabyt jinak v případě, že by byl kup akcií schválen společností, neopravňuje ho (držitele) toto prohlášení, aby odpíral akcie vydati akcionáři, jestliže oním prohlášením měla býti zmařena překážka bránící převodu akcií, t. j. nedostatek svolení společnosti. (Rozh. ze dne 17. října 1939, Rv II 210/39.)

Směnečný rukojmí, proti němuž uplatnil směnečný spolurukojmí postihem směnečnou žalobu celou pohledávku, kterou zaplatil za dlužníka, nemůže se domáhati na spolurukojmím podle § 1431 obč. zák. částky, která podle jeho mínění přesahuje jeho rukojemský závazek, nedošlo-li k vydání platebního směnečného příkazu k žalobě spolurukojmího podvodným nebo záludným jednáním spolurukojmího. Rukojmí má v takovém případě nárok proti spolurukojmím na náhradu škody, avšak jen za předpokladu § 1295 II obč. zák. (Rozh. ze dne 31. října 1939, Rv I 1139/39.)

Kontrolní právo vyhrazené veřejnému společníku v čl. 105 obch. zák., přísluší společníku i za likvidace společnosti, třebas je vyloučen z provádění likvidace. Nahlédnutí do obchodních knih likvidující společnosti není zásahem do provádění likvidace. (Rozh. ze dne 17. října 1939, Rv I 781/39.)

IV. Civilní řízení sporné.

Spoluvlastník jest aktivně legitimován k samostatné zápůrčí žalobě proti tomu, kdo si osobuje služebnost bydlení a užívání k společnému majetku. Bez souhlasu druhých spoluvlastníků nemůže spoluvlastník na ideální části nemovitosti jemu patřící zříditi právo doživotního bydlení a užívání. Spoluvlastník, jemuž nepřísluší správa celé nemovitosti, nemůže se sám domáhati proti tomu, pro něhož bez souhlasu druhých spoluvlastníků bylo zřízeno druhým spoluvlastníkem na ideální části nemovitosti to-muto vlastníku patřící právo bydlení a užívání, vydání celé nemovitosti pouze jemu (Rozh. ze dne 24. listopadu 1929, Rv I 435/39.)

Osoba, k jejímuž zaopatření byla zřízena nadace, nezměnitelná v její neprospěch, je nehledíc k tomu, od kdy jí přísluší požitky z nadace, legitimována k žalobě podle čl. XLII úvoz. zák. k c. ř. s. v příčině poměrů nadace a jejího jmění. — Žaloba ta se nestane bezpředmětnou tím, že žalovaný svolí, aby žalobkyně nahlédla do nadačních spisů, ani pouhým jeho přednesem o poměrech nadace, jemuž se nedostává záruk přísahy podle čl. XLII úvoz. zák. k c. ř. s. Nerozhoduje, že jde o nadaci zřízenou v cizině a jaká práva z ní vzešla v tuzemsku. (Rozh. ze dne 18. října 1939, Rv II 123/39.)

Lhůta, kterou uložil procesní soud straně žalující na rozvod manželství, k předložení osvědčení o státním občanství, není neprodlužitelnou podle § 85, odst. 2 c. ř. s., nýbrž je obyčejnou lhůtou soudcovskou (§ 123 c. ř. s.), jež může býti soudem prodloužena (§ 128, odst. 1 c. ř. s.). (Rozh. ze dne 13. října 1939, R I 506/39.)

Všechna místa uvedená v § 101 c. ř. s., která osoba, jíž se má doručiti, v místě doručování má, jsou stejné způsobilá k doručení. U advokátů a notářů lze doručení provést v bytě i v kanceláři, jsou-li v místě doručení. O náhradním doručení v bytě advokáta platí § 102 c. ř. s. (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, R I 468/39.)

Byla-li v usnesení, jímž byl ve sporu o rozlukou manželství ustanoven žalované straně, jejíž pobyt není znám, opatrovník a v ediktu (§ 117; odst. 1 c. ř. s.) označena rozepře jako rozvod manželství od stolu a lože, nebyl žalované straně pro spor o rozlukou vůbec ustanoven opatrovník (§ 116 c. ř. s.) a žaloba na rozlukou jí nebyla doručena (§ 118, odst. 1 c. ř. s.). Jde tu o zmatečnost podle § 477 č. 4 a 5 c. ř. s.). (Rozh. ze dne 19. října 1939, Rv I 1075/39.)

Domáhá-li se žaloba nejen uznání práva služebnosti, nýbrž i jejího knihovního zajištění (§ 1498, obč. zák.), jde o žalobu na plnění, s níž jest spojen určitý návrh a není třeba podmínek § 228 c. ř. s. (Rozh. ze dne 13. října 1939, Rv I 245/39.)

Ustanovení § 234 c. ř. s. o zcizení věci nebo pohledávky ve spor uvedené lze užítí teprve tehdy, byla-li žaloba žalovanému doručena a tím rozepře právně zahájena. (§ 232 c. ř. s.) Byla-li žalobcová pohledávka proti žalovanému mezi dnem podání žaloby a jejím doručením přikázána žalobcovu věřiteli k vybraní (§ 308 ex. ř.), má to v zápětí ztrátu žalobcovu (dlužníkovu) žalobního nároku. (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, Rv I 529/39.)

Znalce, slyšeného v řízení před prvním soudem, nelze odmítnouti pro předpojatost teprve v opravném řízení, třeba strana při provádění důkazu znalcem neznala důvod předpojatosti znalce. (Rozh. ze dne 29. listopadu 1939, Rv I 544/39.)

S hlediska přípustnosti odvolání jest posuzovati nároky uplatňované z důvodu náhrady škody pro poškození na těle (bolestné, ušlý výdělek) jednotně. (Rozh. ze dne 1. prosince 1939, R I 421/39.)

Usnesení odvolacího soudu, jímž zrušil zcela rozsudek prvního soudu zamítající žalobu o uznání nemanželského otcovství a placení výživného, ačkoliv z důvodů zrušovacího usnesení je patrné, že odvolací soud rozsudek prvního soudu v otázce uznání nemanželského otcovství změnil a že zrušení se týká jen nároku na výživné, s nímž se první soud v důsledku svého odchylného názoru o otázce uznání nemanželského otcovství nezabýval, je podle § 477 č. 9 c. ř. s. zmatečné. (Rozh. ze dne 1. prosince 1939, R I 686/39.)

Opírá-li se nárok na zvýšení výživného stanoveného smírem o doslov smíru, podle něhož mělo se dostati oprávněně manželce smírem stanovené částky vždy podle vnitřní hodnoty této částky v době sjednání smíru, jest dovolání do potvrzujícího rozsudku o tomto žalobním nároku nepřipustné. (Rozh. ze dne 4. října 1939, Rv I 941/39.)

Proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen zamítavý rozsudek soudu prvního státního soudu, v němž se několik žalobců domáhá zaplacení pohledávky převyšující částku 7000 K, je dovolání žalobců přece nepřipustné (§502, odst. 3 c. ř. s.), jestliže ani nepřednesli, že jsou podle dohody stran oprávněni požadovati celou pohledávku rukou nerozdílnou (§ 892 obč. zák.), ani to nevyplývá ze skutkového děje, a jestliže částka

připadající takto na každého z žalobců (§ 889 obč. zák.), nepřevyšuje 7000 K. (Rozh. ze dne 23. listopadu 1939, Rv I 1201/39.)

Lze se domáhati obnovy z důvodu podle § 530 č. 7 c. ř. s., dozvěděla-li se strana teprve po vydání rozsudku o jménu a adrese svědka, o jehož existenci sice věděla již za sporu, jehož však nemohla vypátrati, ježto šlo o osobu neznámou a jednání sporných stran jen náhodou přítomnou. Nesejde na tom, že se strana o svědkovi v původním sporu nezmínila a nenabídla důkaz jeho výpovědí, když by ani ve lhůtě, případně jí soudem udělené (§ 279 c. ř. s.), po něm nemohla pátrati, nýbrž mohla počítati jen s tím, že by ho mohla náhodou nalézt. (Rozh. ze dne 8. listopadu 1939, R I 604/39.)

Při žalobě o obnovu podle § 530 čís. 7 lze přihlédnouti jen ke skutečností, jež nastaly před ukončením základní rozeprě a jež strana nemohla bez své viny použítí ve svůj prospěch. — Ustanoveními X. oddílu zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. nebyla platnost ustanovení §§ 530 a násl. c. ř. s. o žalobě o obnovu řízení před soudy řádnými dotčena. — Předpis § 159 odst. 3 zák. č. 26/1929 má na mysli soudy pojišťovací, nikoliv řádné soudy. (Rozh. ze dne 30. listopadu 1939, Rv I 870/39.)

Bylo-li nájemci v soudní výpovědi uloženo, aby vyklidil byt v „ustanovený čas“ bez bližšího určení, jest tím podle okolností rozuměti čas, určený ve výpovědním a stěhovacím řádě (pro Čechy nař. zem. pres. v Praze z 8. května 1934 č. 119 Sb. z. a n.). V takovém případě počíná běžeti lhůta podle § 575, odst. 3 c. ř. s. teprve okamžikem uplynutí lhůty k plnění podle výpovědního a stěhovacího řádu (§ 6, odst. 3 uved. nař.). (Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, R I 428/39.)

Lhůta k podání návrhu na zahájení exekučního řízení podle § 575, odst. 3 c. ř. s. je lhůtou podle § 89 zák. o org. s., do níž se nepočítají dny poštovní dopravy. (Rozh. ze dne 18. října 1939, R II 154/39.)

V. Nesporné řízení.

Ustanovení § 25 odst. 1 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. dává nespornému soudci toliko možnost provést zjištění práva nebo právního poměru v nesporném řízení, nenařizuje mu však, aby tak činil v každém případě. Odkázání účastníků na řízení sporné není žádným z důvodů zmatečnosti, uvedených v § 41 uved. zák. — Ustanovení §§ 125, 126 nesp. pař. nebyla porušena (§ 46 odst. 2 nesp. říz.), odkázal-li pozůstalostní soud zákonného dědice na pořad práva proti dědici z posledního pořízení, jež bylo zřízeno v náležitě formě a jehož pravost nebyla popřena, třebaž zákonný dědic tvrdí, že jde jen o dovětek. (Rozh. ze dne 9. listopadu 1939, R I 645/39.)

Jest nezákonností, nebyla-li v řízení o uložení vyživovací povinnosti vzdálenější osobě, vyjmenované v § 143 obč. zák. (dědovi), zjištěna nezpůsobilost k výdělku bližší osoby (otce a matky dítěte) a nemajetnost oprávněného k výživě (vnuka). (Rozh. ze dne 5. prosince 1939, R II 60/39.)

Jde o otázku právního posouzení, odůvodnil-li rekursní soud zamítnutí návrhu na povolení rozluky tím, že stav, v němž záležel rozvodový důvod, již v době rozluky netrvá. Jsou-li rozhodnutí nižších soudů souhlasná, nelze se touto otázkou zabývat s hlediska nezákonnosti. (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, R I 622/39.)

K tomu, aby se odkazovník nebo jiný věřitel pozůstalosti stal účastníkem pozůstalostního řízení, není potřebí, aby mu bylo povoleno oddělení dědictví od jmění dědicova; stačí již návrh na povolení oddělení podle § 812 obč. zák., není-li zřejmě bezdůvodný. (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, R I 566/39.)

Úplně zbavený svéprávnosti (§ 3 odp. ř.) nemůže podávati sám opravné prostředky v řízení o zbavení svéprávnosti, leč že by šlo o případy §§ 38, 53 ř. o. zbav. svépr. O takový případ nejde, domáhá-li se úplně zbavený svéprávnosti obnovy řízení pro krivý znalecký posudek o jeho duševním stavu. (Rozh. ze dne 16. listopadu 1939, R I 232/39.)

Žalobou podle §§ 61, 62 knih. zák. nelze uplatňovati, že sporný knihovní vklad neměl býti povolen z důvodu práva formálního, nabylo-li usnesení, kterým byl onen vklad povolen, formální právní moci.

Účastník knihovního řízení nemůže se domáhati pořadem práva změny pravoplatného rozhodnutí, vydaného v knihovním řízení, nepřipouští-li to zvláštní právní předpis. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1939, Rv I 1167/39.)

Hromadné sirotčí pokladny jsou právníckými osobami, jejichž správou jsou pověřeny poručenské soudy.

Uchazečům o zápůjčky a dlužníkům nepřísluší v příčině zápůjček u hromadných sirotčích pokladen právo ke stížnosti pořadem soudních stolic. (Rozh. ze dne 4. října 1939, R II 202/39.)

Zamlčení již zřízené zástavy (§ 107, odst. 2 knih. zák.) nemá v zápětí neplatnost zápisu zástavního práva; knihovní vlastník není oprávněn z toho důvodu se domáhati výmazu zástavního práva. (Rozh. ze dne 26. října 1939, Rv I 756/39.)

Zákon o dělení dědictví při rolnických usedlostech střední velikosti č. 65/1908 čes. zemského zákona. Tohoto zákona nelze užiti v případech, v nichž nejsou splněny podmínky § 1, odst. 1, §§ 3 a 14 uved. zák. a v případech, v nichž je naprosto vyloučeno, třebaž jsou podmínky uvedených předpisů dány, aby bylo účelu zákona — zachování hospodářské síly rolnického stavu — dosaženo. Není však překážky, aby pozůstalost nebyla projednána podle uvedeného zákona, poskytne-li třetí osoba dědici potřebný kapitál na úhradu investic, které jsou nutny k řádnému hospodaření na usedlosti, vytvoří-li se právě poskytnutím těchto finančních prostředků takový stav, že přejimatel pak bude moci obstáti. Nestačí však pouhé prohlášení třetí osoby bez uvedených podmínek a záruk za jeho splnění. Pozůstalostní soud nesmí otázku existence pozůstalostního dluhu řešiti jako předurčující otázku podle § 25 nesp. řiz., nýbrž jen podle zvláštních zákonných předpisů, které ji upravují, a to §§ 105 a 136 nesp. pat. O důvodech, které vylučují dědice z převzetí statku (§ 6 uved. zákona) lze rozhodnouti v pochybných případech již v době, kdy v pozůstalostním řízení ještě není rozhodnuta otázka, zda vůbec bude pozůstalost projednána podle zákona č. 68/108 z. zák. Postup soudu v otázce, zda jest do pozůstalostních pasiv pojmouti pohledávku, za níž se zůstavitel zaručil jako rukojmí a plátce a zda jest do pozůstalostních aktiv pojmouti případnou postižní pohledávku zůstavitele jako rukojmího (§ 896 obč. zák.). (Rozh. ze dne 17. listopadu 1939, R I 620/39.)

Při oddělení a převedení části statku, zabraného v pozemkové reformě, nepřecházejí, pokud St. P. Ú. (ministerstvo zemědělství) nečiní jiný návrh, patronát a patronátní břemena s oddělenou částí, nýbrž zůstávají při kmenovém zbytku statku, při úplně rozparcelaci úplně pomíjejí. St. P. Ú. (ministerstvo zemědělství) nemůže býti donucen, aby s oddělenou částí převzal i jen poměrný podíl patronátních břemen in natura, nebo in solidum jako závadu simultánní, musí se však postarati o zajištění patronátních břemen, příp. o peněžitou náhradu za ně. Pokud knihovní soud má konati šetření, přešlo-li patronátní právo na přidělené nemovitosti, jež jsou předmětem knihovního jednání. (Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, R I 678/39.)

VI. Exekuční řízení.

Ustanovením § 1 nař. Reichsprotektora für Böhmen und Mähren o židovském majetku z 21. června 1939 jsou zakázána jen právní jednání, jimiž žid sám nakládá se svými nemovitostmi. K vedení exekuce na nemovitost, jejímž vlastníkem je žid, není třeba zvláštního písemného schválení podle § 2 dotč. nařízení. (Rozh. ze dne 23. listopadu 1939, R I 662/39.)

K vydobytí pohledávky podle vykonatelného notářského spisu, zajištěné zástavním právem na nemovitosti, lze vésti exekuci na tuto nemovitost, třebaže vykonatelnost v pozemkové knize není poznamenána, a to jak proti osobnímu dlužníku, tak i přímo proti hypotekárnímu dlužníku, jenž se mohl nahlédnutím do notářského spisu, založeného ve sbírce listin, o jeho vykonatelnosti přesvědčiti. (Rozh. ze dne 24. listopadu 1939, R I 30/39.)

Vymáhající věřitel ručí za jednání i opominutí uschovatele zabavených věcí, a to nejen v době do zrušení exekuce, nýbrž i po jejím zrušení až do doby, kdy se zabavený předmět ocitne opětve v moci dlužníka neb osoby, které patří. Neuposlechl-li uschovatel výzvy soudu, aby po zrušení exekuce vydal auto vylučovateli, dovolává se retenčního práva pro nezaplacené úschovné, ručí za toto jednání uschovatele vymáhající věřitel, zvláště když vyvolal tento postup uschovatelův tím, že nezaplatil včas úschovné. (Rozh. ze dne 16. listopadu 1939, Rv II 862/38.)

Dítě může se po nabytí svéprávnosti vzdáti pohledávky na výživné a upustiti od pokračování v exekučním řízení zahájeném matkou dítěte, k jejímž rukám mělo býti výživné placeno. (Rozh. ze dne 20. října 1939, R I 547/39.)

Vymáhající strana musí v exekuční žádosti tvrditi a veřejnou listinou podle § 9 ex. ř. prokázati totožnost povinného s dlužníkem uvedeným v exekučním titulu, byla-li později dlužníkovi povolena změna jména. — Byla-li však exekuce bez takového důkazu prvním soudem již jednou podle téhož exekučního titulu povolena a nenapadl-li povinný toto usnesení, neměl rekurzní soud důvodu, aby bral totožnost povinného s pravým dlužníkem v pochybnost. (Rozh. ze dne 9. listopadu 1939, R I 516/39.)

Byly-li děti podle dohody uzavřené mezi rozvedenými manžely (§ 142 obč. zák.) ponechány se schválením opatrovnického soudu ve výživě a výchově matčině a zavázal-li se manželský otec k placení výživného pro ně v penězích, nemění se na jeho závazku platiti výživné v penězích nic později vydaným usnesením opatrovnického soudu, které ukládá matce vydání dětí do výživy a výchovy otci, ledaže by se děti ocitly opět v jeho výživě a výchově. Uvedeným usnesením vznikl otci jen proti matce dětí nárok na jich vydání, vydání takového usnesení však ještě není skutečností zrušující nebo zastavující exekuci vymáhaný nárok dětí na výživné v penězích (§ 35 ex. ř.). (Rozh. ze dne 26. října 1939, Rv I 2451/38.)

K přetržení promlčení nároku na přednostní uspokojení převodního poplatku nucenou dražbou nemovitosti, na které poplatek vázne, stačí, bylo-li dražební řízení zahájeno, aniž záleží na řádném pokračování v tomto řízení, předpokládajíc ovšem, že úřad poplatek vymáhající výslovně neupustil od dražebního řízení. (Rozh. ze dne 27. října 1939, R I 453/39.)

Věřitel může se proti zemědělskému dlužníku, nedodrží-li dlužník splátky podle § 13 vlád. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n. nebo neplatí úroky podle § 16 dotč. vlád. nař., domáhati zaplacení celého zbytku pohledávky jen, zaslal-li dlužníku předem upomínku, upravenou ve smyslu § 20 dotč. vlád. nař. Takovou upomínku nenahrazuje ani žaloba, ani exekuční návrh. (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, Rv I 774/39.)

K úlevám zemědělského dlužníka nelze přihlížeti z úřadu ani v exekčním řízení, ani ve sporu o nepřipustnost exekuce podle § 35 ex. ř., nýbrž dlužník musí tvrdit skutečnost odůvodňující nárok na úlevy podle vl. nař. č. 250/1935 a 83/1939 Sb. z. a n., jež jsou skutečnými nároky zastavujícími ve smyslu § 35 ex. ř. Pouhé odvolání se na zmíněné vládní nařízení nestačí. K zahájení vyrovnacího řízení (zemědělského vyrovnacího řízení) o jmění dlužníka jest přihlížeti z úřadu jen, jde-li o povolení exekuce proti dlužníku po zahájení vyrovnacího řízení, nikoliv ale, jde-li o spor o nepřipustnost exekuce. (Rozh. ze dne 5. prosince 1939, Rv I 1147/39.)

Exekuční návrh na zabavení nároku na vydání vkladního listu nevyhovuje předpisu § 54 č. 3 ex. ř., není-li v něm uvedeno ani číslo vkladního listu, ani osoba oprávněná k dispozicím vkladním listem. (Rozh. ze dne 5. října 1939, R I 591/39.)

Mezi ustanovením § 152 ex. ř. a ustanoveními §§ 225, odst. 2 a 226, odst. 1 ex. ř. není rozporu. Poslední předpisy předpokládají, že nedošlo ke srážkám, které jsou podle § 152 ex. ř. přípustné. Vydražitel není povinen složiti uhrazovací jistinu přikázanou na poživací právo, nebrání-li tomu dražební podmínky a souhlasí-li s tím v úvahu přicházející knihovní věřitelé. Knihovní pohledávky věřitelů, kteří jsou odkázáni na nesloženou část uhrazovací jistiny pro případ jejího uvolnění, vážnou dále v pozemkové knize, dokud jinak nezanikly. (Rozh. ze dne 10. listopadu 1939, R II 197/39.)

K zabavení věcí povinného jsoucích v moci třetí osoby nestačí projev třetí osoby k výkonnému orgánu, že nenamítá nic proti zabavení věcí. (Rozh. ze dne 26. října 1939, R II 229/39.)

Vydražitele, který nabyt vlastnictví k nemovitosti (její ideální části) pravoplatným příklepem (§§ 156, 237 ex. ř.), jest pokládati za vlastníka, proti němuž může býti uplatněn nárok na zrušení spoluvlastnictví, třebaž ještě nedošlo ke knihovnímu vkladu nabytého vlastnictví. (Rozh. ze dne 13. října 1939, Rv I 934/39.)

VII. Řízení konkursní a vyrovnací.

Bezplatným opatřením úpadcovým podle § 32, odst. 1 konk. ř. při životním pojištění úpadcově ve prospěch třetí osoby, může býti placení pojistných premií v posledních dvou letech před prohlášením konkursu, nehledíc k tomu, zda byl v době placení ještě úpadce sám obmyšlenou osobou. V tom směru rozhoduje skutkový stav v době prohlášení konkursu na pozůstalost úpadcovu. (Rozh. ze dne 14. října 1939, Rv I 976/39.)

Předpis § 189 I, druhá věta konk. ř., netýká se případů, v nichž konkursní soud nevykonává dohlédací moc nad konkursním komisařem podle předpisů konkursního řádu, nýbrž rozhoduje jako procesní soud ve sporech, zahájených u něho podle ustanovení §§ 112 (2) a 113 (1) konk. ř. O vyloučení soudců z vykonávání soudcovského úřadu v těchto sporech platí všeobecné ustanovení § 20 j. n. Konkursní komisař, jenž odkázal konkursního věřitele s popřenou pohledávkou podle § 112 (4) konk. ř. na pořad práva, není vyloučen podle § 20 čís. 5 j. n. z vykonávání soudcovského úřadu ve sporu zahájeném o této popřené pohledávce konkursním věřitelem podle § 113 I. konk. ř. V rozepři konkursního věřitele o pravost a pořadí popřené pohledávky podle §§ 112, 133 konk. ř. může žalovaný správce konkursní podstaty, třebaž jde o žalobu určovací, uplatnití započtením vzájemné pohledávky, jsou-li tu jinak předpoklady §§ 1438, 1439 obč. zák. (Rozh. ze dne 29. listopadu 1939, R I 682/39.)

Zřízení jistoty za pravý dluh toho, kdo jistotu dává, není bezúplatným

jednáním podle § 4 odp. řádu ani v tom případě, neměl-li věřitel na zřízení jistoty nároku. (Rozh. ze dne 16. listopadu 1939, Rv I 213/38.)

Zkrácení věřitele předpokládáné v § 2 č. 2 odp. ř. je tu i tehdy, když jmění, které dlužníkovi zůstalo, není tak snadno dosazitelné exekucí věřitelů, jako jmění, jež dlužník odporovatelným jednáním zcizil. K naplnění pojmu zkrácení může postačiti, že dlužníkovi zůstal z jeho majetku jen nárok na přidělový pozemek, jehož exekuční zpeněžení podléhá svolení Státního pozemkového úřadu. (Rozh. ze dne 5. října 1939, Rv I 605/39.)

Právním jednáním, které má v zápětí právní účinky pro jmění dlužníkovy, jsou i knihovní zápisy, jimiž se mění nebo zrušují knihovní práva dlužníkovy (§ 1 odp. ř.). Jde-li při knihovním zápisu o splnění pravého a splatného závazku z právního jednání již dříve ujednaného, lze knihovnímu zápisu podle § 2 odp. ř. odporovati buď, byl-li provázen pletichami, nebo byly-li již při základním jednání, které tvoří spolu s knihovním zápisem skutkovou podstatu odporu, dány subjektivní podmínky § 2 odp. ř. V tomto případě je lhůta k odporu zachována, spadá-li do ní knihovní zápis jako poslední akt odporovatelného jednání. Pletichy, které mohou činiti knihovní zápis odporovatelným podle § 2 odp. ř. Podle které doby jest posuzovati otázku, zda dlužníkův smluvce věděl nebo musil vědět o zkracovacím úmyslu dlužníkově, uplynula-li mezi základním jednáním a jeho knihovním provedením delší doba. K odporování stačí i úmysl dlužníkův mařiti případné uspokojení věřitelova nároku dosud podmíněného, věděl-li dlužníkův smluvce o tomto úmyslu nebo musil-li o něm vědět. Podmíněným je nárok manželského dítěte, vyživovaného zatím in natura, na výživné v penězích pro případ, že mu bude výživa in natura odepřena neb jinak znemožněna. (Rozh. ze dne 12. října 1939, Rv II 125/39.)

Zcizil-li dlužník odporovatelným jednáním zboží, které bylo zčásti jeho vlastnictvím, zčásti mu však bylo dáno do komise, lze vyhověti odpůřci žalobě — jsou-li jinak splněny všechny její předpoklady — jen v příčině onoho zboží, o němž se zjistí, že bylo dlužníkovým vlastnictvím. (Rozh. ze dne 19. října 1939, Rv I 626/39.)

B. Ve věcech trestních

I. Trestní zákony.

Návodce neodpovídá za činnost, kterou pachatel překročil příkaz a šel dále, než návodce zamýšlel. (Rozh. ze dne 27. října 1939, Zm I 331/39.)

Každý ze spolupachatelů odpovídá za celý výsledek vědomě společného jednání, nikoli jen za výsledek své vlastní činnosti. (Rozh. ze dne 7. listopadu 1939, Zm I 453/39.)

Spolupachatelství nepředpokládá ani předchozí dohodu, ani výslovné dorozumění. Stačí nahodilá, ovšem vědomá a záměrná spoluminnost. Není třeba stejnoměrné a rovnocenné účasti společníků na provedení trestného činu. Stačí, že je činnost každého z nich objektivně i subjektivně složkou děje, tvořícího v celku trestné jednání. Spolupachatel podvodů musí v poškozovacím úmyslu spolupůsobiti při listivé činnosti ostatních pachatelů, věda, že i oni jednájí v témž úmyslu. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm II 243/39.)

Do samostatné působnosti obce v Čechách náleží i péče o bezpečnost osob a majetku v celém jejím katastrálním území. Vrchnostenská povaha obecních zřízenců (strážníků), určených obcí k jejímu výkonu, není závislá na nošení určitého oděvu, ani není omezena na určitou dobu. Obecní strážník je i během obstarávání svých soukromých záležitostí oprávněn i povinen ujmouti se z vlastního popudu bezpečnostní služby, přistihne-li

v obvodu obce pachatele při porušování statků, k jichž ochraně je ustanoven (při polním pychu). (Rozh. ze dne 17. října 1939, Zm I 472/39.)

Dozorčí orgánové „Obilní společnosti“ jsou co do trestněprávní ochrany postaveni na roveň veřejným orgánům (§ 68 tr. z.). Omyl o jejich vrchnostenském postavení je omylem trestněprávním, který neomlouvá (§ 3 tr. z.). (Rozh. ze dne 8. listopadu 1939, Zm I 437/39.)

Ochranu podle § 81 tr. z. nevyklučuje ta okolnost, že berní vykonavatel nešetřil přesně formálních předpisů, upravujících postup berních vykonavatelů při jejich úředním výkonu. (Rozh. ze dne 25. října 1939, Zm I 478/39.)

Dozorčí orgánové hospodářské policie jsou vrchnostenskými osobami ve smyslu § 68 tr. z. Konají svoji službu, zakrojují-li proti osobě, již mají v podezření, že neoprávněně dováží smetanu do dodávkového obvodu. S hlediska § 81 tr. z. stačí, že je úřední osoba formálně oprávněna k úřednímu výkonu, k jehož zmaření směřuje násilné jednání pachatelovo. Nezáleží na tom, zda je úřední výkon i věcně oprávněn. (Rozh. ze dne 27. října 1939, Zm I 331/39.)

Berní vykonavatel je formálně oprávněn provést (i bez souhlasu majitele bytu) výkon exekuce v bytě, v němž bydlí dlužník jako podnájemník, druh nebo příslušník domácnosti majitele bytu. (Rozh. ze dne 8. listopadu 1939, Zm I 372/39.)

Skutková podstata podle druhé věty § 83 tr. z. nepředpokládá násilný vpád. Stačí již vniknutí ozbrojeného jednotlivce nebo více (aspoň tří) osob neozbrojených. Násilím na osobě ve smyslu § 83 tr. z. je i násilí psychické (zvláště vyhrůžky). (Rozh. ze dne 7. listopadu 1939, Zm I 453/39.)

Skutková podstata podle § 85, písm. b) tr. z. nevyžaduje ani nebezpečí zvláště kvalifikovaného, ani nebezpečí ohrožujícího větší počet lidí. Stačí, mohlo-li býti činem přivoděno jakékoli nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost bytí i jen jediné osoby. Po strance subjektivní stačí, že si pachatel uvědomil povšechnou nebezpečnost svého jednání, i když nevěděl, jakým určitým způsobem vzejde skutečné ohrožení ze známé mu možnosti nebezpečí. (Rozh. ze dne 7. listopadu 1939, Zm I 453/39.)

S hlediska skutkové podstaty podle § 98, písm. b) tr. z. je nerozhodné, že bylo ve vyhrůžce opověděno zlo jen podmíněně pro případ, že ohrožený nesplní podmínku, nebyl-li ohrožený povinen podmínku splnit i a nebyl-li pachatel oprávněn domáhati se jejího splnění tím, čím hrozil. (Rozh. ze dne 7. listopadu 1939, Zm I 453/39.)

K rozlišení skutkových podstat podle § 104 tr. z. případ první a druhý. V prvním případě trestá zákon pachatelovu činnost, jen když spadá do určitých oborů úředních činností, ve druhém případě prohlašuje jeho činnost za trestnou, ať jde o jakýkoliv úřední výkon. Vládními pracemi ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z. jsou všechny veřejné věci, obstarávané jménem státu v zájmu veřejnosti. Nezáleží na tom, zda jde o manipulační opatření, nebo o výkon úřední. (Rozh. ze dne 24. listopadu 1939, Zm II 149/39.)

Poranění ve smyslu § 411 tr. z., které pachatel zločinu podle § 125 tr. z. způsobil napadené ženě při násilí, jímž se jí snažil učiniti neschopnou odporu, je součástí vykonaného násilí a nelze je vedle odsouzení pro zločin podle § 125 tr. z. samostatně hodnotiti jako přestupek podle § 411 tr. z. (Rozh. ze dne 6. října 1939, Zm I 432/39.)

Nezletilá nevlastní dcera je svěřena dohledu a výchově svého nevlastního otce, v jehož domácnosti žije. S hlediska zločinu podle § 132 III. tr. z. je nerozhodné, zda na ni nevlastní otec skutečně též dozírá a ji vychovává. Ustanovení § 132 III tr. z. chrání za předpokladů v něm uvedených

i osobu mravně nebo pohlavně porušenou. (Rozh. ze dne 14. listopadu 1939, Zm I 486/39.)

Ideální souběh zločinu podle § 152 tr. z. se zločinem podle § 98, písm. a) tr. z. je možný. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1939, Zm I 508/39.)

Předpokladem kvalifikace podle § 174, I, písm. b) tr. z. je násilí vykonané po odnětí věci a za účelem zachování se v jejím držení. Je proto vyloučena u nedokonané krádeže, pokud věc nebyla odňata. Při krádeži podle §§ 173, 174 II a 176 II tr. z. musí být i cena pojata do zlého úmyslu pachatelova. Pachatelův předpoklad, že najde jen nepatrnou částku peněz, nevyklučuje ještě při pokusu krádeže úmysl odciziti částku vyšší. Ten by byl vyloučen jen zjištěním, že se pachatel rozhodl odciziti výhradně menší částku, takže by více neodcizil, ani kdyby nebyl vyrušen a kdyby na místě činu skutečně bylo více. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1939, Zm I 508/39.)

Spoluzlodějství ve smyslu § 174 II, písm. a) tr. z. předpokládá účast více (aspoň dvou) osob na provedení krádeže ve společném zlém úmyslu na místě činu nebo aspoň v takové jeho blízkosti, že mohou při provedení spolupůsobiti. Stačí, je-li pachatelem pouze jeden ze spoluzlodějí, kdežto ostatní spolupůsobí jen jako pomocníci. (Rozh. ze dne 12. října 1939, Zm II 176/39.)

Zákon nerozeznává v § 187 tr. z., z čí majetku byla dána náhrada. Je přípustné, aby ji za pachatele dala i jiná osoba, třeba i z vlastního jmění, jen když se pachatel činně zúčastnil nápravy škody tím, že ji sám k tomu přiměl. (Rozh. ze dne 18. října 1939, Zm I 425/39.)

K otázce včasnosti náhrady škody ve smyslu § 187 tr. z. Vrchnost ví o pachatelově provinění, nejen když ho (nepochybně) zná jako pachatele trestného činu, nýbrž již když má pouhé podezření, že je pachatelem, byť je toto podezření opřeno jen o pouhé pŕtahy. V pouhém udání, kde jsou odcizené věci (prozrazení jejich úkrytu), nelze spatřovati skutečnou náhradu škody podle § 187 tr. z. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm I 530/39.)

Pro skutkovou podstatu zločinu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z. je nerozhodné, zda dlužník, skládající vyjevovací přísahu, měl ve své držbě věc, jejíž vlastnictví popřel. Heslem vázaná vkladní knížka dlužníková není pro věřitele bezcennou věcí. (Rozh. ze dne 27. října 1939, Zm I 396/39.)

Při vyjevovací přísaze musí dlužník uvést své správné jméno. Přisahou, že jsou jeho údaje správné a úplné, potvrzuje dlužník správnost a úplnost celého seznamu jmění, tedy i správnost podpisu (údaje dlužníkovy jména), který je jeho podstatnou součástí. Nezáleží na tom, že byl dlužník žalován a že proti němu byla vedena exekuce pod nesprávným jménem. Po stránce subjektivní se ke skutkové podstatě zločinu podle § 199, písm. a) tr. z., spáchané vyjevovací přísahou, nevyžaduje úmysl zatajiti nebo krivě vypovídati nebo dokonce poškoditi věřitele. (Rozh. ze dne 7. listopadu 1939, Zm I 257/39.)

Prostředkem ucházení se o krivě svědectví ve smyslu § 199, písm. a) tr. z. může býti i pouhá žádost nebo prosba. Použije-li pachatel k ucházení se o krivě svědectví posla, je čin dokonán, jakmile svědka dojde žádost o krivě svědectví. Není třeba, aby ten, jemuž žádost svědčí, byl již k soudu obeslán jako svědek, nebo aby již byla u soudu zahájena věc. v níž má svědčiti. Stačí, že je jeho výslech u soudu pravděpodobný a že to pachatel ví. (Rozh. ze dne 8. listopadu 1939, Zm II 238/39.)

Ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199, písm. b) tr. z.: Je nerozhodné, zda by veřejný úředník, za něhož se pachatel vydával, měl podle zákona právo k tomu, co pachatel žádal na poškozeném (úplatek za upuštění od předvedení), stačí, že se pachatel vydával za veřejného úřed-

nika, uplatňujícího právo k výkonu určitého zákroku (zatčení a předvedení poškozeného), chtěje tak poškozenému způsobiti škodu. (Rozh. ze dne 4. října 1939, Zm I 413/39.)

Veřejná listina neztrácí charakter platné veřejné listiny, uplynula-li doba, pro kterou se v ní dává jisté oprávnění (na př. nositi zbraň) osobě v ní uvedené nebo vůbec jejímu držiteli. (Rozh. ze dne 13. října 1939, Zm II 170/39.)

Ridiče automobilu neomlouvá skutečnost, že jel přípustnou jinak nejvyšší rychlostí, neměl-li přehled na všechny strany. Je povinen věnovati pozornost oběma stranám silnice, ne jen té, po níž jede. Míjí-li v uzavřeném osadě povoz, jedoucím opačným směrem, má počítati s tím, že se za povozem může objeviti nějaká překážka (osoba) a má podle toho upraviti rychlost své jízdy. (Rozh. ze dne 4. října 1939, Zm II 165/39.)

K otázce příčinné souvislosti mezi jednáním (opominutím) a výsledkem. Střelníkem, který proti bezpečnostnímu předpisu připustil, aby dělník pracoval se sbíjecím kladivem v blízkosti selhavší nálože, a který tím přivodil situaci, ohrožující statky v § 335 tr. z. uvedené, odpovídá za nastalý výsledek svého jednání (opominutí), neodvrátil-li hrozící nebezpečí přiměřenými opatřeními, která mohl učiniti. Nestačí, že dělníku zakázal nebezpečný způsob práce, nepostaral-li se všemi prostředky, které měl po ruce, aby jeho zákazu též dbal. Dělníkova neposlušnost neruší příčinnou řadu. (Rozh. ze dne 10. října 1939, Zm I 349/39.)

Ku příčinné souvislosti není třeba, aby pachatelovo jednání bylo výhradnou, hlavní nebo bezprostřední podmínkou nastalého výsledku, stačí, že bylo aspoň jednou z jeho příčin, takže by výsledek bez něho nebyl nastal. Podle § 13 vyhlášky moravského místodržitele ze dne 4. března 1892, čís. 29 z. z. mají být povozy za noci opatřeny rozžatou svítlnou, zdaleka viditelnou. Nocí se rozumí doba, kdy není denního světla. (Rozh. ze dne 12. října 1939, Zm II 163/39.)

Za porušení právních statků v § 335 tr. z. uvedených, způsobené zařízeními (stroji) při provozování živnosti, odpovídá trestně především majitel živnosti. Zavinění majetele mlýna, nepostaravšího se o řádné zakrvrtí soukolí turbíny. Spoluzavinění poškozeného nečiní pachatele beztrestným. Vodním dílem ve smyslu § 85, písm. c) tr. z. není turbína nepatrného rozsahu (§ 337 tr. z.). (Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, Zm I 485/39.)

S hlediska skutkové podstaty podle § 486, čís. 2 tr. z. je nerozhodné — na rozdíl skutkové podstaty podle čís. 1 téhož zákonného ustanovení — proč došlo k úpadku a zda jej dlužník zavinil. Zákon tu spatřuje trestnou nedbalost již v tom, že dlužník, věda, že je neschopen platiti, jedná způsobem v § 486, čís. 2 tr. z. naznačeným, místo aby, zdržuje se takového jednání, navrhl vyrovnací řízení nebo zahájení konkursu. Není třeba, aby jednal v poškozovacím úmyslu. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm I 482/39.)

Hazardní a zakázané hry jsou trestné, jen jsou-li hrány ze ziskosti, nebo mají-li ráz hospodářsky zhoubný nebo jinak se přičící mravnosti. (Rozh. ze dne 7. listopadu 1939, Zm I 453/39.)

K subjektivní skutkové podstatě přečinu maření exekuce podle § 1 zákona o maření exekuce se nevyžaduje úmysl poškoditi nebo zkrátiti věřitele, stačí úmysl zmařiti jejich uspokojení cestou, jíž se ho domáhají nebo chystají domáhati. Věřitel, jenž od dlužníka přijme zajištění nebo zaplacení své pohledávky, se nedopouští spoluviny na přečinu maření exekuce, který tím páše dlužník. (Rozh. ze dne 31. října 1939, Zm II 311/38.)

Netvoří-li obsah článku, uveřejněného v periodickém tiskopise, skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu uvedeného v § 1 zák. čís. 124/1924 Sb.

z. a n., nelze odpovědného redaktora vůbec stíhati pro přestupek podle § 4 téhož zákona. (Rozh. ze dne 4. listopadu 1939, Zm II 210/39.)

K tomu, aby zpráva mohla býti pokládána za zprávu státního úřadu ve smyslu § 2, odst. 1 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n., stačí, že byla po obsahové stránce vydána státním úřadem. Nemusí býti podepsána tímto úřadem nebo jeho zástupcem. „Věrným otištěním“ není jen otištění doslovné, nýbrž i stručná zpráva (výťah), která vystihuje podstatu úřední zprávy. Nevadí, že nebyly otištěny podrobnosti, které na obsahu zprávy nic nemění. K uvedení pramene zprávy stačí, je-li v těsné souvislosti s ní odkázáno na úřad, od něhož vyšla. (Rozh. ze dne 20. října 1939, Zm II 178/39.)

Týká-li se článek správy divadla a jejího vlivu na hmotné úspěchy představení, nejde o posuzování vědeckého, uměleckého nebo jiného podobného výkonu, nýbrž o novinářskou kritiku, o jejíž bezrestnosti lze uvažovati jen s hlediska důkazu pravdy nebo omluvitelného omylu (§ 6, odst. 2, písm. a), b) zák. o ochraně cti). (Rozh. ze dne 6. října 1939, Zm II 143/39.)

K důkazu pravdy při výtce, že soukromý žalobce okrádá zákazníky na váze chleba. Není třeba, aby skutečnosti, jimiž byl proveden důkaz pravdy, byly pachateli známy již v době činu. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm I 207/39.)

Byl-li někdo nazván obecně podvodníkem, není k důkazu pravdy třeba dokazovati všechny znaky skutkové podstaty zločinu podvodu. Podvodníkem rozumí obecná mluva již toho, kdo chce někoho lstivým jednáním přiměti k jednání, k němuž by se jinak neodhodlal. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm I 407/39.)

S hlediska § 8, odst. 3 zákona o ochraně cti nerozhoduje, jak projev pojímá určitý čtenář, nýbrž jak jej pojímá průměrný čtenář při rozumném výkladu jeho obsahu. Pouhé upozornění pořadatelstva, že má veřejnost zájem na tom, aby jí bylo sděleno, jaký čistý výtěžek byl nebo bude odevdán na sociální účel z jeho dobročinného podniku, na němž měla veřejnost zájem, není způsobilé vydati pořadatele v opovržení nebo ho snížit v obecném mínění. (Rozh. ze dne 4. listopadu 1939, Zm II 210/39.)

Za podmínek druhého odstavce § 17 zákona o ochraně cti může býti podána soukromá žaloba jen pro čin, který je již stíhán veřejnou žalobou podle jiného zákona než zákona o ochraně cti. Lze ji podati i před vynešením rozsudku o uvedené veřejné žalobě. Pro čin, u něhož není uvedených podmínek, nutno podati soukromou žalobu ve lhůtě, stanovené v prvním odstavci téhož paragrafu. (Rozh. ze dne 10. října 1939, Zm I 329/39.)

S hlediska skutkové podstaty podle § 13, čís. 1, odst. 1. zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n. nezáleží na době, po kterou je přechováván předmět tam uvedený, ani na podnětu a účelu přechovávání. Není však přechováváním, přijal-li někdo od jiného ruční granát, aby jej zničil, a měl-li jej u sebe jen po dobu k tomu potřebnou. (Rozh. ze dne 22. listopadu 1939, Zm II 241/39.)

Okolnost, že byl pachateli prominut předchozí trest amnestií s účinky § 1 zákona o podmíněném odsouzení, nebrání soudu, aby k němu přihlédl při zkoumání předpokladů § 1 zákona o podmíněném odsouzení. (Rozh. ze dne 17. listopadu 1939, Zm II 144/39.)

Uvažuje o tom, zda je podmíněný odklad výkonu trestu vyloučen podle § 2 zákona o podmíněném odsouzení, je jak nalézací tak i zrušovací soud vázán pravoplatným výrokem dřívějšího rozsudku o ztrátě práva volebního, v němž je zahrnut i výrok, že byl čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Takové předchozí odsouzení vylučuje pozdější podmíněné

odsouzení, i když se odsouzený osvědčil. (Rozh. ze dne 3. října 1939, Zm II 205/39.)

Amnestie podle čl. II rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938 neodstraňuje úplně odsouzení a nevrací vinníku předešlou bezúhonnost. Odsouzení pro čin, uvedený v § 2, odst. 2 zákona o podmíněném odsouzení, vylučuje pozdější podmíněný odklad výkonu trestu, i když bylo amnestováno. (Rozh. ze dne 25. října 1939, Zm I 478/39.)

Předpis § 6, čís. 4 zákona o podmíněném odsouzení se vztahuje jen na případy, v nichž byl předchozí trest uložen podmíněně. Případ, kdy předchozí trest byl nepodmíněný, neřeší, a neplatí proň zásada, že oba tresty sdílejí co do podmíněnosti nebo nepodmíněnosti stejný osud. Otázku podmíněnosti nebo nepodmíněnosti pozdějšího trestu nutno řešiti podle ustanovení § 1 nebo § 2 zákona o podmíněném odsouzení. (Rozh. ze dne 31. října 1939, Zm I 433/39.)

Účelem zákona čís. 178/1924 Sb. z. a n. je vymýtiti jakýkoliv hmotný vztah třetích osob k funkci veřejného činitele, i když je jinak vykonávána bezvadně. S hlediska přečinu podle § 3, odst. 1 uvedeného zákona stačí, že si dá veřejný činitel poskytnouti prospěch nikoliv nepatrný z důvodu své služby a ve vztahu ke svým služebním úkonům. Je-li osobou v § 104 tr. z. uvedenou a činí-li výkon svého úřadu závislým na poskytnutí daru nebo se dá darem svést ke stranictví, jde již o zločin podle § 104 tr. z. Majetkové poměry osoby úplatek poskytující jsou nerozhodné pro posouzení otázky, jde-li o prospěch nepatrný či nikoliv. V oblasti zákona o úplatkářství neplatí sčítací zásada § 173 tr. z. všeobecně, nýbrž jen ve případech mlčky nebo výslovně uzavřené dohody mezi osobou uplácenou a osobou prospěch poskytující. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1939, Zm II 198/39.)

Ztrátu práva volebního lze vysloviti i u osoby, která ho pro svůj věk ještě ani nemá, nikoli však u osoby mladistvé. (Rozh. ze dne 3. října 1939, Zm II 205/39.)

II. Trestní řízení.

Zástupce chudých lze podle § 41 tr. ř. řídit jen obviněnému, nikoli i jiným osobám, i když jsou oprávněny jednati v jeho prospěch. Zákon o trestním soudnictví nad mládeží nestanoví výjimku z této zásady. (Rozh. ze dne 6. října 1939, Zm I 432/39.)

Porušení předpisu § 134 tr. ř. není samo o sobě zmatkem. Věcné správnosti znaleckého posudku nelze odporovati ve zrušovacím řízení. Z okolnosti, že byl pachatel částečně zbaven svéprávnosti, ještě neplyne, že spáchal čin ve stavu, uvedeném v § 2, písm. a), b) nebo c) tr. z. (Rozh. ze dne 7. listopadu 1939, Zm I 453/39.)

Předpokladem zmateční stížnosti obžalovaného je možnost docíliti uplatňovanými výtkami rozhodnutí proň příznivějšího. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1939, Zm I 508/39.)

Není zmatkem podle § 281, čís. 1 tr. ř., konalo-li se hlavní přelíčení bez účasti kmetů, když se k němu nedostavil ani kmet stranou zvolený, ani jeho náhradník, a když se druhá strana zřekla účasti kmetů. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm I 207/39.)

Okolnost, že soud, dav obžalovaného předvésti z vazby, provedl hlavní přelíčení před dobou v obsílce mu oznámenou, nezakládá zmatek podle § 281, čís. 3 tr. ř., byla-li přes to zachována lhůta, uvedená v § 221 tr. ř. Zákon předpisuje v § 221, odst. 1 tr. ř. pod neplatností jen obeslání obžalovaného k hlavnímu přelíčení, nikoliv i jeho obhájce. (Rozh. ze dne 8. listopadu 1938, Zm II 234/39.)

Nastane-li změna v obsazení senátu, musí strana, chce-li si zajistiti uplatnění důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 4 tr. ř., opakovati návrhy, které přednesla před původním senátem. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm I 207/39.)

Odvoláním se lze domáhati přezkoumání výroku o trestu jen v mezích trestní sazby, které soud použil. Navrhuje-li však opravný prostředek, aby bylo na čin použito trestní sazby, která se naň skutečně vztahuje, provádí zmateční stížnost (§ 281, čís. 11 tr. ř.). Je zmatkem podle § 281, čís. 11 tr. ř., neuložil-li soud při souběhu trestných činů (proti předpisu §§ 32, 34, 35, 267 tr. z.) trest podle toho z nich, na který je uložen trest ostřejší. (Rozh. ze dne 6. října 1939, Zm I 255/39.)

Nepovolil-li nalézací soud podmíněný odklad výkonu trestu s odůvodněním, že je vyloučen podle § 2 zákona o podmíněném odsouzení, nutno výrok ten napadati zmateční stížností (§ 281, čís. 11 tr. ř.), a nikoli odvoláním. (Rozh. ze dne 13. října 1939, Zm II 170/39.)

Je zmatkem podle § 281, čís. 11 tr. ř., uložil-li soud trest těžkého žaláře za zločin podvodu podle §§ 197, 199, písm. c) tr. z., aniž zjistil některou z přitěžujících okolností, uvedených jmenovitě v § 203 tr. z. (Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, Zm I 526/39.)

Navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k opovědi opravných prostředků. Advokát je oprávněn svěřiti sollicitátorovi odeslání opovědi opravných prostředků, nemá-li důvodu k pochybnostem o jeho schopnosti provést tento úkon běžné kancelářské agendy, aniž se musí, nemá-li k tomu důvodu, včas přesvědčovati, že jej provedl. (Rozh. ze dne 18. listopadu 1939, Zm I 454/39.)